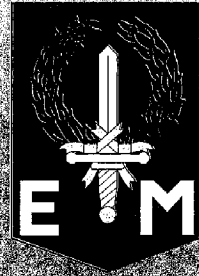

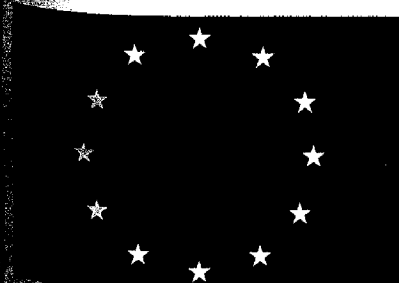
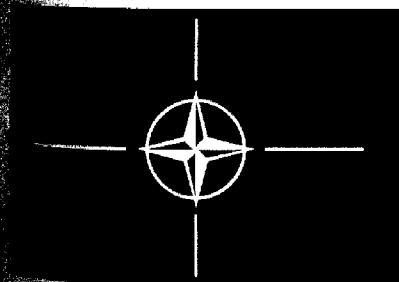
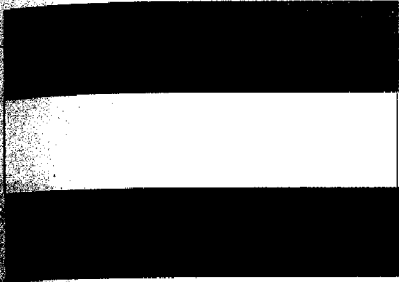
INFO-SCOOP

INL
007832

INHOUDSOPGAVE

VAN DE REDACTIE	2	5
COLOFON	2	4
BALKAN UPDATE	3	
BOSNIË-HERZEGOVINA	3	
KARADZIC	4	
NIEUWE MUNT	4	
VLUCHTELINGEN	5	
MIJNEN	5	
MOSTAR	5	
BRCKO	5	
TITOV DRVAR	5	
KROATIE	6	
OOST-SLAVONIE	6	
SERVIE	8	
KOSOVO	8	
ALBANIE	9	
"OPERATIE ALBA"	9	
LUCHTDREIGING WAT IS DAT ?	13	
DE SATELLIET	13	
HET VERKENNINGS VLIEGTUIG	14	
HET ONBEMANDE VLIEGENDE OBJECT (UAV)	14	
GEBRUIK VAN "PASSIEVE" VERKENNINGSMIDDELEN .	15	
DREIGINGSASPECT BIJ VOORBEREIDING VAN EEN		
MILITAIRE OPERATIE	15	
HET GEVECHTSMATERIEEL VAN ROEMENIË. (DEEL 1)	16	

Elnt P.W.T.S. Menting

Met het inlossen van zijn belofte heeft paus Paulus II op 12 en 13 april een bezoek aan Sarajevo gebracht. Hij hoopte met zijn bezoek de dialoog tussen de drie etnische groepen op gang te brengen. Hierbij is onomstotelijk komen vast te staan dat er nog steeds enorme (religieuze) verschillen zijn tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Sarajevo. Mede door de intolerante atmosfeer veroorzaakt door de sociale en economische problemen en etnische zuiveringen die nog steeds plaats vinden zal het vermoedelijk nog lang duren eer de onderlinge verdraagzaamheid tussen de verschillende groeperingen weer zal toenemen en de rust in dit gebied herstelt zal zijn. De "handelsgeest" van Karadzic baart de Bosnische Servische functionarissen tot zorgen. Doordat zijn partij de exclusieve recht kreeg om goederen te importeren en te verkopen op Bosnisch Servisch grondgebied verdient Karadzic miljoenen. Hiermee koopt hij de loyaliteit van de politie. Meer hierover vindt u in de "Balkan Update" geschreven door Elnt, Paul de Rooij.

De bijdrage van Aooi, Alex Schuijl, bestaat uit een artikel over Albanië met name gericht op de "OPERATIE ALBA". Door het sturen van een vredesmacht naar Albanië hoopt men een "veilig milieu" te scheppen voor de missies van de internationale hulporganisaties.

Zoals al aangegeven in Info-Scoop 03/20 maart 1997 waarin in een coproductie met de Aooi Ab Breurkes een artikel tot stand is gekomen over wat nu eigenlijk luchtdreiging inhoud, verwoord de Kap Bas van Elk dit keer in zijn artikel "Luchtdreiging wat is dat?" de betekenis van "passieve" luchtdreiging. Aan de hand van drie waarnemingsmiddelen geeft hij in zijn schrijven de noodzaak aan om vanaf het begin van een operatie rekening te houden met "passieve" luchtdreiging.

Als laatste een artikel van de Owi Martin Danens. Dit artikel is ontstaan naar aanleiding van de komende divisie oefening CENTAUR CHALLENGE die wordt gehouden van 13 okt t/m 24 okt 1997. Deze oefening speelt zich fictief af in Roemenië. Naar aanleiding hiervan is de Owi Danens gevraagd het gevechtsmaterieel van de grondstrijdkrachten van Roemenië te behandelen. Zijn eerste artikel geeft voornamelijk een beschrijving over gevechtstanks en pantserinfanterie voertuigen. In het tweede artikel zullen met name de artilleriesystemen inclusief de meervoudige raketwerper en mortieren worden besproken. Ook zullen de luchtverdedigingssystemen zoals deze voorkomen in Roemenië nader worden belicht.

Indien er uwerzijds op- of aanmerkingen zijn over de inhoud van deze publicaties, wordt u verzocht contact op te nemen met één van de redactieleden van de Info-Scoop (zie colofon).

COLOFON

INFO-SCOOP Is een maandelijks uitgave van 101 MIPel

Adres: Simon Stevinkazerne, MPC 41 A, Postbus 9012, 6710 HC Ede

Telefoon: 0318-683055

Redactie: Maj H.J. Jacobs, Elnt P.W.T.S. Menting, Sgt1 A. Wever

INFO-SCOOP wordt verzonden aan die instanties welke functioneel belang hebben bij actuele informatie

De inhoud van de **INFO-SCOOP** is volledig samengesteld uit open bronnen. Overname uit deze publikatie is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

BALKAN UPDATE

Elnt P.M.de Rooij

Sinds de laatste update Balkan hebben zich weer een aantal belangrijke gebeurtenissen voorgedaan. Als belangrijkste mogen wel de verkiezingen in Kroatië worden genoemd en dan met name die in Oost-Slavonië. Of de Serviërs in Oost-Slavonië zullen blijven, zal afhangen van de wijze waarop de Kroatiërs de regio weer onder hun bestuur zullen brengen. Ook het bezoek van de paus heeft voor het nodige tumult gezorgd en aangetoond dat er nog heel wat "gestabiliseerd" moet worden tussen de verschillende bevolkingsgroepen.

Voor dit maandoverzicht is gebruik gemaakt van diverse landelijke en buitenlandse kranten en tijdschriften alsmede teletekst, journaalbeelden en actualiteitenprogramma's.

BOSNIË-HERZEGOVINA

BEZOEK PAUS

Na drie jaar was het dan zover, de 78-jarige paus Paulus II kwam tijdens een bezoek aan Sarajevo op 12 en 13 april zijn belofte van drie jaar geleden inlossen. De paus was in Sarajevo op uitnodiging van president Izetbegovic die hem bedankte voor de steun die de paus de moslims heeft gegeven tijdens het 1300 dagen durende beleg van de stad. Een in 1994 gepland bezoek moest op het laatste moment worden afgelast omdat de Serviërs zijn veiligheid niet wilden garanderen.

Aan het bezoek van de paus ging een periode van oplopende spanning vooraf tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Een van de laatste moskeeën op Bosnisch Kroatisch grondgebied werd opgeblazen en er vond een serie bomaanslagen plaats op kerken en kloosters in midden-Bosnië. President Plavsic RS (Republiek Srpska) had aangekondigd voor de veiligheid van de pelgrims in te staan maar rekende voor de "transit"

door RS-gebied wel een tarief van veertig mark per persoon.

De 1700 man sterke politiemacht van Sarajevo is met eenheden uit het hele land versterkt waarbij SFOR als grote broer op de achtergrond bleef. Dat men bezorgd was om de veiligheid van de paus mag blijken uit de vondst van 23 AT-mijnen die de politie kort voor zijn aankomst vond onder een brug op de geplande route van de paus. De mijnen waren voorzien van kneedspringstof en een op afstand te bedienen ontsteker. De Bosnische politie toverde zondag plotseling de Turkse nationalistische organisatie "Grijze Wolven" als vermoedelijke dader uit de hoed. Volgens de moslimstrijder Senad is er helemaal geen sprake van een voorbereide aanslag; zijn eenheid zou de mijnen daar tijdens de oorlog hebben neergelegd toen zij bang waren dat de Serviërs de stad binnen zouden trekken. De Bosnische autoriteiten beweren echter dat de springstoffen daar in de nacht van vrijdag op zaterdag zijn neergelegd. Aanvankelijk waren er geruchten dat meer extremistische moslims zich tegen de komst van de paus zouden verzetten maar mogelijk werden deze incidenten (mede) veroorzaakt door Kroaten. Ironisch genoeg is het de Kroatische katholieke gemeenschap die het meest heeft te vrezen van het bezoek. De paus heeft zich altijd een uitgesproken voorstander getoond voor een verenigd Bosnië terwijl de Bosnische Kroaten, vooral in Mostar en Hergovina, het liefst aansluiting willen bij Kroatië. Zij verzetten zich dan ook tegen moslim-overheersing en de eenheid van Bosnië. De vicaris van Sarajevo, Mato Zovkic, zei er het volgende over: "Het is ongebruikelijk dat de paus een stad bezoekt die voor 80 procent uit moslims bestaat. Het is een van zijn gevaarlijkste reizen sinds jaren. Indien hij voor de katholieken komt, dan was hij wel naar Mostar gegaan". In Herzegovina hingen posters met de beeltenis van de paus die

zijn armen zegenend uitstrekt boven een met Kroatische vlaggen zwaaiende menigte en met de tekst: De paus komt naar ons. Misschien was het wel omdat hij naar de "moslimstad" ging en niet naar "ons", dat het Kosevostadion in Sarajevo niet helemaal vol was.

Bij de ontvangst van de paus op het vliegveld was het Bosnisch Servisch presidiumlid Krajisnic niet aanwezig, hij vreesde voor zijn veiligheid. Het spelen van het volkslied is ook maar achterwege gebleven omdat de presidiumleden het niet eens konden worden welk volkslied er gespeeld moest worden. Ook een vertegenwoordiger van de stad was niet aanwezig omdat er geen door alle partijen erkende burgemeester is. De verkiezingen zullen pas in september plaatsvinden.

Hoogtepunt voor de toegestroomde gelovigen vormde de mis die de paus op zondag voor zo'n 40.000 mensen opvoerde in het Kosevo-stadion. De paus deed een dringende oproep tot verzoening tussen de verschillende bevolkingsgroepen en religieuze tolerantie.

De paus sprak tijdens zijn bezoek ook met de drie etnische leiders, zowel afzonderlijk alsmede gezamenlijk. Hij hoopt met zijn bezoek de dialoog tussen de drie etnische groepen op gang te brengen. Een woordvoerder van het Vaticaan verklaarde dat het bezoek een teken van solidariteit en hoop is maar dat hoop alleen mogelijk is als vergeving ontvangen en gegeven wordt. Van het laatste is Sarajevo als symboolstad, dat tijdens de oorlog het meest heeft geleden, nou niet het meest hoopvolle voorbeeld. Het bezoek van de paus kon voor Sarajevo wel eens te laat zijn. De vooroorlogse verhoudingen zijn drastisch gewijzigd. Volgens officiële opgaven wonen er nog maar 27.000 Serviërs en 20.000 Kroaten, samen niet meer dan 13 procent van de bevolking. Voor de oorlog woonden er nog zo'n 60.000 Kroaten. Veel hoog opgeleide jongeren, zowel van moslim, Kroatische en Servische afkomst,

zijn voor het oorlogsgeweld naar het buitenland gevlucht. Indien men al wil terugkeren, dan stuit men op een muur van bureaucratische onwil. Duizenden appartementen van gevluchte Serviërs en Kroaten zijn inmiddels aan moslims toegewezen, zelfs de appartementen die met geld van UNHCR zijn opgeknaapt om de terugkeer van juist die groep mogelijk te maken. De ombudsmannen voor de rechten van de mens in de Federatie concluderen dan ook in hun jaarverslag dat in Sarajevo een stille etnische zuivering plaats vindt. Daarbij komt nog, dat de intolerante atmosfeer wordt verergerd door de sociale en economische problemen.

De partij van Izetbegovic, de SDA, keert zich langzamerhand af van een multinationale samenleving en voelt meer voor een moslimstaat met Sarajevo als hoofdstad. In de staatsmedia, de cultuur en het onderwijs krijgen moslim-tradities en gebruiken steeds meer aandacht. In de scholen in Sarajevo leren de kinderen geen Servisch of Kroatisch meer, alleen nog Bosnisch, een plaatselijke taalvariant met veel "turksismen". Ook de Serviërs laten zich niet onbetuigd. Zo vertelde een Servische onderwijzeres, die les geeft aan een lagere school aan de RS-zijde, net buiten Sarajevo, eens tegen een verslaggever dat de kinderen heel goed beseffen wat het is om vier jaar door de Turken (lees moslims) van hun vrijheid te worden beroofd. Daarmee doelde zij op de oorlog en vergeleek die met de periode waarin de Serviërs overheerst werden door de Ottomanen (Turken).

Ook de Bosnisch Kroatische leiding lijkt nu van mening dat de betrekkingen met de moslims zodanig zijn verslechterd, dat een volledige uittocht van de Kroaten uit centraal-Bosnië tot de realiteit behoort. In het verleden waren er al aanwijzingen dat de Kroaten bereid zouden zijn Kroatische enclaves in centraal Bosnië op te geven of te ruilen met grondgebied van moslims of Serviërs. Overigens hebben zij deze situatie voor een groot deel zelf veroorzaakt met hun

pogingen om de Kroatische enclaves in Bosnië (bijv. Vitez, Jajce) etnisch zuiver te houden. Zij bevinden zich in een geïsoleerde positie. Honderden Kroatische families zijn al naar Kroatië (voormalige Servische gebieden) en andere in Bosnië door Bosnische Kroaten beheerste gebieden, getrokken.

KARADZIC

Volgens hoge Westerse diplomaten en Bosnisch Servische functionarissen verdient voormalig Bosnisch Servisch leider Karadzic miljoenen dollars. Dit staat in schril contrast met de huidige Bosnisch Servische regering die verstoken blijft van belastinginkomsten die zij hard nodig heeft voor de wederopbouw van de RS.

Volgens de Bosnisch Servische functionarissen heeft hij in 1993 een bedrijf onder de naam Centrex opgericht, dat onder bescherming van politie en de (zijn) partij het exclusieve recht kreeg om goederen te importeren en te verkopen op Bosnisch Servisch grondgebied. Het zou gaan om benzine, sigaretten, bouw materiaal maar ook vee. In 1996 vormde hij samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken een tweede bedrijf, Selkt Impex, dat onder een andere naam een kantoor heeft op Cyprus en voornamelijk is opgezet om de salarissen van Bosnisch Servische politiemensen aan te vullen. De basislonen van de Bosnisch Servische politie zouden nog steeds door de regering van Joegoslavië worden betaald. De politie zou dan ook voorkomen dat andere bedrijven zaken doen in Servisch Bosnië. Hoewel de namen van de eigenaren van de bedrijven op documenten van de bedrijven ontbreken, stellen de functionarissen te weten dat zij op naam staan van Karadzic en het huidige Bosnisch Servisch presidiumlid Momcilo Krajisnic. Van Krajisnic heeft men al eerder gezegd dat hij zich tijdens de oorlog verrijkt zou hebben. Van Krajisnic mag inmiddels ook bekend zijn dat hij de politieke positie van de huidige presidente, Plavsic, op allerlei manieren probeert te ondermijnen. Tijdens een interview

heeft mevrouw Plavsic verklaard dat de staat geen controle heeft over de economie en dat enkele personen privé achter de schermen veel geld verdienen en verplicht zouden zijn daar belasting over te betalen. Zij heeft een onderzoek gelast naar deze praktijken waaraan de politie zich volgens haar ook schuldig maakt. Karadzic koopt, met de opbrengt van zijn lucratieve handel, de loyaliteit van de politie. Mensen uit haar omgeving zeggen dat zij uit angst voor haar persoonlijke veiligheid de deals niet openbaar durft te maken en de twee niet bij naam durft te noemen. Overigens zou Karadzic nog iedere dag kantoor houden in de Famos-fabriek in Pale. Men hoeft alleen maar te kijken naar de aanwezigheid van zijn lijfwachten.

NIEUWE MUNT

Na meer dan een jaar ruziën hebben de Serviërs, Kroaten en moslims een overeenkomst bereikt over één munt: de marka. Tot nu zijn er drie valuta in gebruik: de Bosnische dinar, de Kroatische kuna en de Servische dinar. In het Dayton Agreement (DA) is vastgelegd dat Bosnië een munt zou krijgen maar die kon er uiteindelijk pas komen nadat de internationale gemeenschap had duidelijk gemaakt dat de wederopbouw hulp o.a. afhankelijk was van de invoering van de munt. De verschillende partijen konden het niet eens worden over symbolen en ontwerp. Er zullen geen nationalistische symbolen op komen maar alleen voor iedere partij acceptabele plaatjes. Voorlopig komt er een "convertibele coupon", die evenveel waard zal zijn als de Duitse mark. Overigens zal de coupon er in de RS net even iets anders uit komen te zien als die in de MKF; een concessie aan de Serviërs omdat zij afzien van een eigen centrale bank.

Met de invoering van de eenheidsmunt en de oprichting van een Bosnische Nationale Bank, zijn voor de Raad van Ministers de laatste belemmeringen weggenomen om onderhandelingen te starten met het IMF. Ook de centrale ministeries kunnen nu aan het werk; tot nu toe was er geen betalings-

verkeer mogelijk tussen de RS en de MKF.

De Bosnische bevolking heeft het probleem al veel eerder opgelost, zij gebruiken de Duitse mark(a). Daar kun je tenminste in heel Bosnië mee betalen.

VLUCHTELINGEN

Dat het de Duitse regering ernst is met het terugsturen van de Bosnische vluchtelingen mag blijken uit het feit dat op 1 april 30 Bosnische weesjes in de leeftijd van 5 tot 12 jaar op het vliegtuig zijn gezet naar Sarajevo. Daar zullen zij weer worden ondergebracht in het weeshuis waaruit zij in 1992 zijn gered. De uitzetting heeft de Duitse politieke discussie m.b.t. de repatriëring van vluchtelingen weer doen oplaaien. Eerdere uitzettingen van 117 personen leidde al tot een stroom van rechtszaken en politieke onrust. De Duitse overheid wil niet dat de Bosniërs in de Duitse gemeenschap integreren en wil in een tijd waarin de druk op de sociale uitgave oploopt, de kosten van het verblijf van vluchtelingen (jaarlijks drie miljard dollar) reduceren.

In totaal zouden nog zo'n 325.000 Bosniërs in Duitsland verblijven, 40.000 zouden inmiddels vrijwillig zijn teruggekeerd. De repatriëring zal gefaseerd plaatsvinden. Tot mei moeten 80.000 mensen terug, te beginnen met alleenstaanden en kinderloze echtparen. M.i.v. mei volgt een tweede groep, veelal echtparen met kinderen.

In de deelstaat Beieren, waar 65.000 Bosniërs verblijven, zijn de autoriteiten al begonnen met de repatriëring. De 16 deelstaten maken een uitzondering voor senioren boven de zestig en mensen die een opleiding volgen of een baan hebben en belasting en sociale premies betalen.

Ongeveer 60 procent van de Bosnische vluchtelingen die nog in Duitsland verblijven zijn moslims die komen uit het Bosnisch Servisch gebied. Een VN-HCR woordvoerder verklaarde dat voor de honderdduizenden vluchtelingen, die dit jaar vanuit diverse landen naar Bosnië zullen terugkeren,

slechts 13.000 huizen beschikbaar zullen zijn i.p.v. de benodigde 50.000.

MIJNEN

VN-woordvoerder Aleksandr Ivanko heeft de internationale gemeenschap om meer hulp gevraagd bij de "demining" in Bosnië. Onlangs zijn drie teenagers gedood toen zij in een veld bij Ilijas, ca 15 km noord van Sarajevo, een lading lieten exploderen. Vermoed wordt dat nog tussen de één en twee miljoen mijnen en springmiddelen in de Bosnische bodem verborgen liggen die wekelijks nog 30 slachtoffers maken. Vooral in huizen zijn mijnen listig weggelegd. Twee Duitse hulporganisaties zullen tot oktober in de stadswijk Drobinja (Sarajevo) mijnopruiwingswerkzaamheden uitvoeren om daarmee 2000 mensen in de gelegenheid te stellen de huizen weer te betrekken. Het project is mede gericht op de terugkeer van de vluchtelingen.

MOSTAR

Twee maanden na de bloedige confrontatie tussen moslims en Kroaten hebben de partijen op 4 april hun gezamenlijke patrouilles weer opgepakt. De 100 man sterke politiemacht Unified Police Force Mostar (UPFM) wordt als tijdelijke politiemacht gevormd door 50 moslims en Kroaten en zal uiteindelijk opgaan in de nieuwe vormen kantonale politiemacht van het kanton Neretva waar Mostar deel van uit maakt. In tegenstelling tot vroeger draagt de UPFM dezelfde blauwe uniformen met het hetzelfde politie-embleem. De Kroaten wilden aanvankelijk dat zij middels afwijkende epauletten als Kroatische politiemensen te herkennen waren. Het commando wisselt maandelijks tussen moslims en Kroaten.

BRCKO

Op 1 april is de plaatsvervangend Hoge Vertegenwoordiger voor BRCKO, William Farrend (VS), met zijn werkzaamheden begonnen. Farrend is benoemd naar aanleiding van het uitstel

met een jaar van de toewijzing van BRCKO aan een van de entiteiten. Hij zal toezien op de naleving van het DA en afspraken die nog gemaakt moesten worden m.b.t. BRCKO. Als eerste zal hij de ontplooiing van extra personeel van de International Police Task Force (IPTF) in het gebied willen realiseren, hetgeen in Wenen tijdens de implementatieconferentie is afgesproken. Op 31 maart heeft de VN-veiligheidsraad ingestemd met een uitbreiding van 186 VN-politiemensen en 11 civiele waarnemers aan de 1721 man sterke IPTF in Bosnië. De sterkte van de IPTF in de regio zal op 216 politiemensen worden gebracht. Deze zullen in het komende jaar het nog op te richten multi-etnische politiekorps van moslims en Bosnische Serviërs moeten gaan begeleiden. Na één jaar moet Farrend schriftelijk rapport uitbrengen in hoeverre de Bosnische Serviërs zich aan het DA hebben gehouden waarna uiterlijk op 15 maart 1998 de beslissing m.b.t. de toewijzing zal vallen.

De geplande terugkeer van de moslims in de regio zal het er zeker niet makkelijker op maken. Daarbij komt nog dat het uitvoeren de multi-etnische patrouilles op RS-grondgebied door president Plavsic zeker niet getolereerd zullen worden.

TITOV DRVAR

De VN hebben scherpe kritiek geuit op het bestuur van de DRVAR, een Bosnisch Kroatische stad in West-Bosnië, dat zich kwalificeert als één van de gebieden waar het de vluchtelingen het moeilijkst wordt gemaakt om terug te keren. Alleen al de laatste week zijn acht huizen, die in het verleden door Serviërs werden bewoond, in vlammen opgegaan. Middels radio DRVAR wordt opgeroepen Servische vluchtelingen de terugkeer onmogelijk te maken. De autoriteiten delen mee dat de Serviërs niet langer dan 24 uur in de stad mogen blijven. Voor de oorlog bestond 95 procent van de bevolking van TITOV DRVAR uit Serviërs.

KROATIE

Op 13 april hebben in Kroatië (waaronder Oost-Slavonië) de verkiezingen plaatsgevonden voor gemeente- en stadsraden (121), de districten (Zupanja's) en de senaat of Hogerhuis (Zupanijski dom) van het Kroatische parlement (Sabor). In de senaat werd gekozen voor 63 van de 68 zetels, de overige vijf worden door president Tudjman benoemd waarvan hij er twee aan de Serviërs uit Oost-Slavonië heeft toegezegd. Er zijn in totaal 21 kiesdistricten (Zupanja's) die ieder 3 afgevaardigden mogen sturen t.b.v. de senaat. De regerende HDZ-partij van president Tudjman heeft in de senaat een kleine winst geboekt: zij bracht haar zeteltal van 38 naar 41. Deze toename was echter niet het gevolg van het aantal stemmen maar van kiesprocedures die in het voordeel van de grootste partij werken. De boerenpartij (HSS) kreeg er negen, de sociaal liberale partij (HSLs) zeven, de sociaal-democraten (SDP) vier en de Democratische partij van Istrië (IDS) twee. In totaal deden er veertig partijen mee.

In de steden moest de HDZ een nederlaag accepteren. In ongeveer de helft van de steden waaronder Split, Rijeka, Dubrovnik en Osijek heeft de oppositie een meerderheid in het gemeentebestuur verkregen en mag derhalve de burgemeester kiezen.

Ook in Zagreb behaalde de oppositie bij de gemeenteraadsverkiezingen een overwinning op de HDZ. De SDP en de HSLs behaalden gezamenlijk 36,7 procent en de HDZ 35,67 procent. Dat zou betekenen dat de oppositie heeft gewonnen, maar mogelijk kan de HDZ nog met kleinere partijen een coalitie vormen. De HDZ heeft volgens de uitslag recht op 24 van de 50 zetels, de SDP 15 en de HSLs 8. De HDZ heeft dus nog geen meerderheid in de gemeenteraad maar zal mogelijk met de HSS een coalitie vormen.

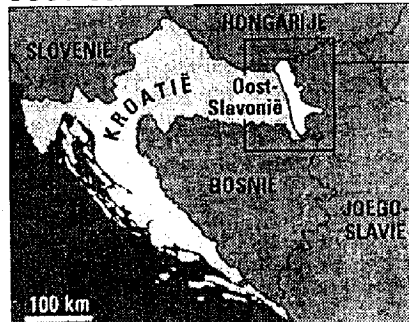
In 1995 leidden de SDP en de HSLs in Zagreb een zevenpartijencoalitie naar een duidelijke zege en verwier-

ven daarmee het recht om een kandidaat voor het burgemeesterschap voor te dragen. Tudjman sprak tot vier maal zijn veto uit over de kandidaat en gaf daarmee duidelijk aan Zagreb niet aan de oppositie te laten. De stad wordt sindsdien "tijdelijk" door een HDZ-vertegenwoordiger bestuurd. Indien de HDZ een coalitie weet te vormen dan zou de huidige adviseur van de president en tevens partijwoordvoerder Zanjuga wel eens een goede kandidaat kunnen zijn. In Zagreb en omstreken woont eenderde van de Kroatische bevolking en is bijna de helft van de industriële capaciteit geconcentreerd. De handelwijze van Tudjman heeft bij de internationale gemeenschap ernstige twijfels doen rijzen over het democratische gehalte van het regime in Kroatië. Een Kroatisch weekblad neemt een voorschot op de definitieve uitslag en trekt een parallel met Servië waarbij de regerende partij ook in de grote steden heeft verloren.

OOST-SLAVONIE

VN-bestuurder en hoofd van UNTAES, de Amerikaanse generaal bd. Jacques Klein, heeft tijdens onderhandelingen met de presidenten Tudjman en Milosevic hen verzocht, alle voormalige en huidige bewoners van de regio op te roepen om hun stem uit te brengen. Het gaat om de huidige 140.000 bewoners die hoofdzakelijk uit Serviërs bestaan en de ca 100.000 verdreven Kroaten en Hongaren, die in hun huidige verblijfplaats hun stem kunnen uitbrengen. In Oost-Slavonië

OOST-SLAVONIË

NRC Handelsblad 110497

hebben altijd ca. 70.000 Serviërs gewoond en 50 tot 60.000 Serviërs zijn, na de Kroatische schoonmaak van de Krajina en West-Slavonië tijdens ope-

ratie "Storm" (aug 1995), daar naartoe gevlucht.

De aanloop tot de verkiezingen in die regio is turbulent verlopen. Naarmate het tijdstip van de verkiezingen naderde, liep het aantal incidenten op. Nadat eerder al een Belgische VN-militair in Vukovar gedood werd, begonnen de Serviërs met demonstraties en bomaanslagen. Op 31 maart werden in Vukovar vertegenwoordigers van Tudjman's partij (HDZ) door ca. 300 Serviërs met stenen en eieren bekogeld. De Kroatische afgevaardigden moesten m.b.v. pantservoertuigen van de VN worden geëvacueerd.

Vukovar, de grootste stad in Oost-Slavonië, heeft zowel voor de Serviërs als voor de Kroaten een belangrijke symbolische betekenis. Tudjman voerde tijdens zijn campagne de leus "Op naar Vukovar" en er is hem alles in gelegen in Vukovar zijn triomfante lijke intocht te houden om als vader van het moderne Kroatië de geschiedenis in te gaan.

Nog op 6 april is door de Serviërs een referendum gehouden dat antwoord moest geven op de vraag of Oost Slavonië verdeeld moet blijven in twee districten (Baranja en West-Srem) waaruit het voor de oorlog bestond of dat het er een moet zijn zoals de Serviërs dat voor ogen staat. Zagreb en UNTAES waren hier niet blij mee. Maar de integratie is al te ver gevorderd om nog te worden teruggedraaid. Indien de twee districten één zouden zijn geworden, dan hadden de Krajina Serviërs heel wat meer invloed kunnen uitoefenen.

Overigens heeft de Onafhankelijke Democratische Servische Partij (SDSS) gemeld dat 70 procent van het electoraat de gang naar de stembus heeft gemaakt waar-

van 99,51 procent tegen de administratieve opdeling was. De VN hechten geen waarde aan de cijfers omdat die haaks staan op het gegeven dat de

meeste Serviërs zich hebben laten registreren voor het Kroatische staatsburgerschap.

Van de geregistreerde kiezers is 49 procent Kroatisch vluchteling uit Oost-Slavonië en 51 procent is Servisch. Het gaat dus om een paar duizend stemmen en door de Serviërs het stemmen te bemoeilijken zouden de Kroaten de balans naar hun kant kunnen laten doorslaan. De Servische leiders in Oost-Slavonië maakten het de Kroaten echter wel gemakkelijk door pas op het laatste moment de door hun aangekondigde boycot in te trekken. Daarom vroegen veel Serviërs pas een week geleden papieren aan waardoor de Kroatische autoriteiten overmacht konden claimen. De speciale gezant voor voormalig Joegoslavië, de Amerikaanse onderminister van Buitenlandse Zaken Kórnblum, heeft Tudjman gedreigd het UNTAES-mandaat te verlengen indien de verkiezingen zouden mislukken.

De gemeenteraadsverkiezingen zijn voor de Serviërs van groot belang omdat zij een grote rol zullen spelen bij de handhaving van hun minderheidsrechten.

De verkiezingen in Oost-Slavonië zijn chaotisch verlopen. De onregelmatigheden deden zich voor in de vorm van stembureaus die uren te laat open gingen (70 van de 170), stembussen die naar de verkeerde bureaus zijn gestuurd, kiesregisters die onvolledig waren en een tekort aan stembiljetten. Kroatië verwierp de beschuldigingen van de VN, dat de verkiezing bij de verkiezingen bij de Serviërs in de enclave het gevolg is van de slechte planning (ontoereikende en gebrekkige steun) door de regering in Zagreb. De VN zagen toch voldoende reden om de verkiezingen niet één dag (14 april) te verlengen met 110.000 blanco stembiljetten af te drukken. Eerder besloten de VN ook al om niet geregistreerde Serviërs wel over een Kroatisch paspoort te beschikken, alsnog te laten stemmen en dankt dat de uiterste datum om zich als stemgerechtigde te laten inschrij-

ven al was verlengd tot 5 april.

Inmiddels is bekend dat de HDZ in 17 gemeenten van de 28 gemeenten heeft gewonnen, inclusief Vukovar, terwijl de SDSS in de overige 11 gemeenten de meerderheid behaalde. In Vukovar behaalde de SDSS weliswaar de meeste stemmen (46,99 procent) maar de Kroaten domineren de gemeenteraad. De HDZ kreeg 40,32 procent maar de onafhankelijke Kroatische kandidaat Tomislav Mercep kreeg 12,69 procent. Mercep, een felle nationalist en afkomstig uit de HDZ, wil met de HDZ een coalitie vormen.

De Servische leider Stanimirovic heeft op 19 april nog verklaard dat de Kroaten de controle over Vukovar pas kunnen overnemen, als de Kroatische vluchtelingen zijn teruggekeerd.

Inmiddels hebben Kroatië en Servië een overeenkomst getekend dat in de toekomst een dubbel staatsburgerschap mogelijk maakt voor de Kroatische Serviërs. Op dit moment sluit de Joegoslavische grondwet een dubbel staatsburgerschap echter uit. De Serviërs zijn bang dat de etnische Albanezen in Kosovo dat ook zullen gaan claimen. Mogelijk zullen door deze overeenkomst de Serviërs in Oost-Slavonië nog even de ontwikkelingen afwachten. Het Servische belang zit hem in het voorkomen van een grote vluchtelingenstroom naar hun land vanuit Oost-Slavonië. Onder druk van Milosevic zou dan ook niet de president van de Servische Republiek Krajina (Republika Srpska Krajina), Goran Hadzic, maar de meer gematigde premier, Vojislav Stanimirovic, als leider van de afgelopen maand opgerichte SDSS zijn gekozen.

De Serviërs staan voor een dilemma. Zij kunnen kiezen voor het onvermijdelijke en kiezen voor het Kroatische staatsburgerschap. Pas dan kunnen zij kiezen en gekozen worden, onroerend goed kopen en verkopen en Kroatische pensioenen en uitkeringen krijgen. Maar dan kiezen zij tevens voor het onzekere bestaan van een

etnische minderheid in een land waar de Serviërs niet welkom zijn. President Tudjman houdt vol dat de Serviërs kunnen rekenen op bescherming. Onder zware druk van de VS heeft hij een algehele amnestie afgekondigd m.u.v. 150 verdachten van oorlogsmisdaden. Deze lijst met 150 namen heeft overigens geen formele goedkeuring van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag. Hij heeft bestuursplaatsen gereserveerd voor twee Serviërs in de Senaat en vele Serviërs een baan beloofd in het onderwijs, politie en andere overheidsinstellingen.

De Serviërs hebben echter eind maart nog kunnen zien wat de belofte van president Tudjman waard is. Toen de eerste Serviërs, nadat zij het Kroatische staatsburgerschap hadden geaccepteerd, terugkeerden naar Kistane, bij Knin, werden zij al na luttele uren op de vlucht gejaagd. Bovendien zullen straks gevluchte of verdreven Kroaten naar Oost-Slavonië terugkeren en hun bezittingen opeisen. Van de Kroaten die in 1991 door het JNA en Servische paramilitaire groepen uit Oost-Slavonië zijn verdreven, zullen er van hen die terugkeren ongetwijfeld wel een aantal met wraakgevoelens rondlopen. Lokale maffia heeft hierin een gat in de markt gevonden en koopt voor een soepel prijsje van vertrekkende Serviërs hun huis op, om die straks weer met winst te verkopen. Veel Serviërs hebben hun bezittingen reeds naar de Servische kant (Vojvodina) gebracht en wachten in Oost-Slavonië de ontwikkelingen af. Indien zij besluiten te vertrekken kunnen zij alleen naar Servië en de RS waar zij ook niet echt welkom zijn gezien het grote aantal vluchtelingen wat daar al verblijft.

Formeel moet volgens het verdrag van Erdut (12 november 1995) op 1 januari 1998 Oost-Slavonië onder Kroatisch bestuur zijn teruggebracht. Het VN-mandaat loopt medio juli 1997 af. Overigens heeft de Servische leider Stanimirovic, met het oog op de terugkeer van vluchtelingen, om een verlenging gevraagd. Klein heeft

op 19 april met Tudjman daarover gesproken. Tudjman wil echter alleen akkoord gaan als het aantal en de rol van de VN'ers drastisch wordt beperkt. Mogelijk zullen de VN nog een half jaar blijven om zich dan voornamelijk te gaan bezighouden met humanitaire hulp t.b.v. de terugkerende vluchtelingen. Deze taak zal dan geleidelijk door de OVSE kunnen worden overgenomen.

Ter voorbereiding op een mogelijke exodus van de ca 60.000 Serviërs uit Oost-Slavonië naar de RS, hebben de autoriteiten in de RS tenminste vijf steden in het noorden van Bosnië voorbereid voor de opvang van vluchtelingen, waarvan Bijeljina mogelijk de belangrijkste is. In Trebinje verblijven op dit moment al ca 30.000 B-Serviërs die verdreven zijn uit Dubrovnik, Mostar en Sarajevo. SFOR heeft in de omgeving van Brcko reeds tientallen voertuigen met nummerplaten uit Vukovar waargenomen.

Een nog veel groter probleem kan de terugkeer vormen van de 200.000 Bosnisch Servische vluchtelingen (van de 450.000) die in Servië verblijven en zich hebben laten registreren om in september aan de verkiezingen in Bosnië deel te nemen.

De autoriteiten van Bijeljina hebben al aangegeven een grote evacuatie uit Oost-Slavonië financieel en infra-

structureel niet aan te kunnen. Indien daar nog eens de vluchtelingen uit de FRJ bijkomen zal de gehele infrastructuur van de RS het mogelijk begeven als de internationale gemeenschap niet voor financiële ondersteuning zorgt.

SERVIE

In de nacht van 10 op 11 april is een restaurant in Belgrado de 46-jarige generaal Radovan Stojisic, politiechef en onderminister van Binnenlandse Zaken, doodgeschoten. De generaal was een vertrouweling van president Milosevic en hij was zoals zoveel vrienden van Milosevic, bij de oppositie niet populair. Zijn bijnaam was Badza (de harde) en hij was een gevreesde en omstreden politicus. Tijdens de drie maanden durende protestacties van Zajedno was hij hoofd van de oproerpolitie en hij zou eind februari de oproerpolitie hebben ingezet. Daarbij zouden zo'n honderd betogers gewond zijn geraakt en is een betogere overleden.

Stojisic heeft ook een belangrijke rol gespeeld bij de bewapening van de Serviërs in Bosnië en Kroatië in 1991 en 1992. Stojisic begon zijn carrière na de ondertekening van het DA. Hij werd van gewone politieman benoemd tot chef van de politie waar hij zich naar eigen zeggen sterk heeft

gemaakt voor de bestrijding van de misdaad. Dit is echter in tegenspraak met de beschuldigingen van de jonge politie-inspecteur Dragan Mladenovic en onafhankelijke media. Stojisic en andere hoge politiefunctionarissen zouden nauwe banden onderhouden met topcriminelen in Servië. Ook zou Stojisic zich tijdens de oorlog, als hoofd van de speciale politie-eenheden in Oost-Slavonië die het Joegoslavische Volksleger bijstonden in de oorlog tegen de Kroaten, verantwoordelijk zijn geweest voor executie van Serviërs in dat gebied. Er komen in Belgrado regelmatig schietpartijen voor die doorgaans afrekeningen zijn tussen maffiose bendes die tijdens de oorlog tot bloei konden komen als gevolg van de internationale sancties.

KOSOVO

De Amerikaanse regering heeft felle kritiek geuit op de weigering van de Servische regerende socialistische partij van Milosevic, de SDS, om deel te nemen aan een conferentie in New York. Daar moest op 7 april een dialoog plaatsvinden tussen Serviërs en de etnisch Albanese meerderheid in Kosovo. De Amerikaanse regering vindt het onthouden van elementaire mensenrechten aan de Albanen onaanvaardbaar.

ALBANIE

Aooi J.A.P. Schuijl

"OPERATIE ALBA"

Franse mariniers openden, met een inspectie van de havenkaden in de Albanese havenstad Durrës, de "Operatie Alba" (Dageraad). De multinationale missie staat onder Italiaanse leiding.

Het mandaat, zoals dat op 28 maart door de Veiligheidsraad werd goedgekeurd, moet de buitenlandse soldaten helpen "een veilige omgeving te creëren voor de missies van internationale organisaties in Albanië."

De internationale vredesmacht voor Albanië mag geweld gebruiken, niet alleen uit zelfverdediging, maar ook als opstandelingen wegen blokkeren of transporten met humanitaire hulp aanvallen. De vredesmacht blijft in principe voor drie maanden. De prioriteit ligt bij het garanderen van de veiligheid in de havens Durrës en Vlorë en op het vliegveld van Tirana.

Noord-zuid.

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen de Albanese in het zuiden en die in het noorden t.a.v. de plundering van de wapendepots.

De opstand in het zuiden heeft vanaf het begin een politiek doel gehad, namelijk het aftreden van president Berisha. Dat onderscheidt hen van de opstandige burgers in het noorden van het land. Niemand in het noorden heeft geroepen om het aftreden van Berisha en ze zijn ook niet tegen de rebelse zuiderlingen: ze wilden simpelweg de wapens-om-de-wapens.

Die wens om gewapend te zijn stamt uit een lange traditie. Tot 1944, toen de communist Hoxha zijn intrede deed, ging een bewoner van het noordelijke bergland nooit zonder wapen de deur uit. Het wapen was voor hen een lichaamsdeel, een verlengstuk van zichzelf en een onderdeel van hun identiteit. Die traditie is eeuwenoud en het heeft Hoxha heel veel moeite

gekost haar met nog veel andere tradities, uit te roeien. Het lijkt tegen die achtergrond dan ook onbegonnen werk de gestolen wapens terug te krijgen.

Een uitlating van de burgemeester van de noordelijke stad Bajram Curri, "De mensen willen niets, ze willen alleen maar bewapend zijn", illustreert de bedoelingen van de Albanese uit het noorden.

Voor dit nummer is gebruik gemaakt van open bronnen in de vorm van binnen- en buitenlandse dagbladen, tijdschriften, periodieken en teletekst.

Een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen die plaatsvonden in de periode na 18 maart.

Raadpleeg zonodig ook de voorgaande Info-scoop nummers.

In het zuidelijke Tepelene nemen ook ouderen de verdediging van hun stad met kracht ter hand

Elsevier, 15 maart 1997

19 maart

ITALIË ROEPT DE NOODTOESTAND UIT.

Om de niet aflatende stroom vluchtelingen te kunnen aanpakken heeft Italië de noodtoestand uitgeroepen. Rome heeft aangekondigd "gewone" vluchtelingen tijdelijk te zullen huisvesten, maar gevaarlijke of criminele Albanese resoluut te zullen terug-

sturen.

De Italiaanse politie maakt zich namelijk steeds meer zorgen over de Albanese georganiseerde misdaad, die in samenwerking met Italiaanse maffiabendes via de Zuid-Italiaanse regio Apulië, een bruggenhoofd bouwt naar de EU.

Stromen drugs, illegale immigranten en wapens komen op deze manier de EU binnen. De misdaad bedient zich van snelle motorboten. Bij een rustige zee arriveerden elke nacht twintig tot dertig boten met immigranten, aanvankelijk als een soort dienstverlening aan de Russische, Turkse en Chinese maffia. De Albanese zorgden voor de overtocht, de Italianen voor het transport verder Europa in. Al snel zijn daar de drugs bijgekomen. Sinds de oorlog in het voormalige Joegoslavië loopt de aanvoerlijn voor heroïne naar Europa via Bulgarije, Macedonië en Albanië, aldus Motta, de Italiaanse maffia-specialist van het Openbaar Ministerie van

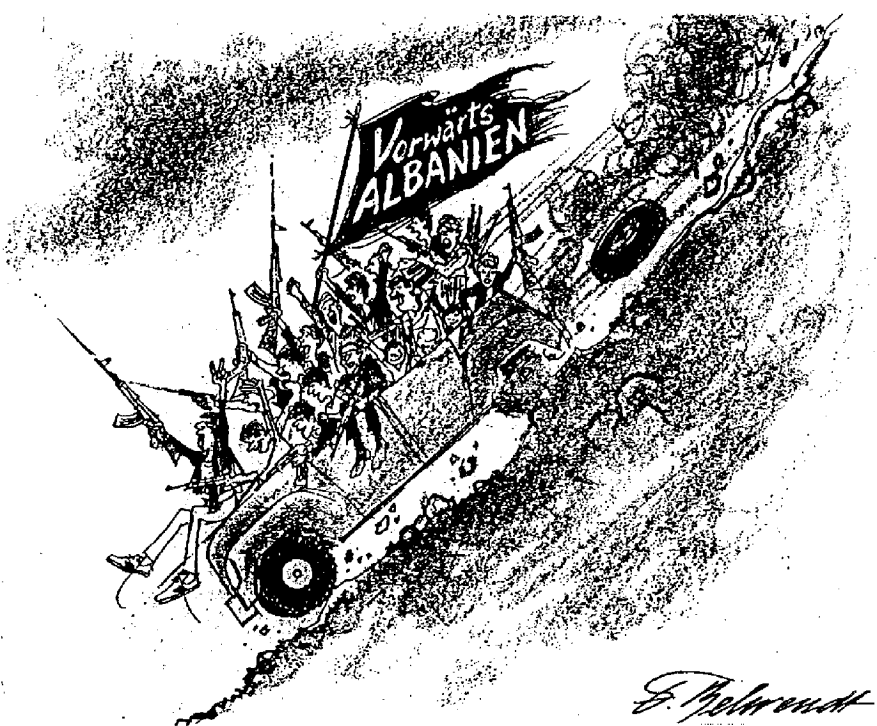
Apulië.

Terwijl gewapende bendes steden blijven terroriseren, heeft de Albanese regering het buitenland gevraagd het politie- en justitie systeem in het land te herstellen. Minister Spartak Ngjela van Justitie meldde dat veel rechtbanken in brand zijn gestoken en dat alle dossiers zijn vernietigd. Ook zijn alle gevangenen bestormd en de meeste

gevangenen bevinden zich weer op vrije voeten.

ternationale hulporganisaties. Buiten Italië hebben ook Griekenland, Frank-

De Albanese regering reageerde aanvankelijk mat, maar eiste na de felle reacties van de bevolking een onafhankelijk onderzoek. In Albanië werd een dag van nationale rouw afgekondigd.

Frankfurter Allgemeine

21 maart

D'ANSEMBOURG NAAR ITALIË

Volgens de Nederlandse afgezant Graaf Jan de Marchant et d'Ansembourg, die als hoofd van een EU-missie uit Albanië terugkeerde, dient er een Europese politiemacht van "enkele honderden" naar Albanië te worden gestuurd om de regering te helpen met het herstellen van de veiligheid en om humanitaire hulptransporten te begeleiden.

28 maart

FIAT OVSE VOOR STRIJDMACHT ALBANIË

De OVSE heeft haar fiat gegeven voor het sturen van een internationale troepenmacht voor een periode van drie maanden. In Wenen kwam men overeen dat de vredesmacht in eerste instantie uit 2.500 man (later eventueel het dubbele aantal) gaat bestaan en zal optreden "in overeenstemming met het Handvest van de VN en de principes van de OVSE." Over de leidersrol is nog geen beslissing genomen. Het is de bedoeling dat deze vredesmacht "een veilig milieu schept" voor de overbrenging en uitdeling van humanitaire hulp door in-

rijk, Spanje, Portugal, Turkije en Roemenië zich bereid verklaard troepen ter beschikking te stellen.

29 maart

BOOT MET VLUCHTELINGEN KAPSEIST.

De "KATER I RADES", een veertig jaar oude patrouilleboot van de Albanese marine, werd in de Adriatische Zee door een Italiaans marineschip aangevaren, waarna het oude schip zank. Het marineschip had geprobeerd te voorkomen dat het overvolle Albanese schip de Italiaanse wateren zou binnenvaren.

Later werd vastgesteld dat het Albanese schip door een bende uit Vlorë was gekaapt en volgestouwd met vluchtelingen die een prijs van vijfhonderd dollar voor de oversteek moesten betalen.

De verdrinking van ruim 80 vluchtelingen heeft woeste reacties in Albanië en Italië opgeroepen. Volgens overlevenden, zou de "SIBILLA", een Italiaanse korvet, de Albanese opzettelijk hebben geramd en daarbij tot zinken gebracht. De Italiaanse marine beweert echter dat de Sibilla zich heel voorzichtig heeft gedragen en dat de aanvaring te wijten is aan de capriolen van de KATER I RADES.

1 april

TWEDE KAMER VERDEELD

De Tweede Kamer is verdeeld over een eventuele Nederlandse deelname aan een militaire missie. VVD en CDA aarzelen sterk, PvdA en D66 zijn in principe voor. Het kabinet neemt waarschijnlijk deze week een besluit over deelname. De meest betrokken ministers, Van Mierlo (Buitenlandse Zaken) en Voorhoeve (Defensie) zijn in beginsel voor deelname. VVD en CDA vrezen dat de troepen risico's lopen omdat met een beperkte opdracht zal worden gewerkt.

3 april

ITALIAANSE SCHADELOOSSTELLING

Op uitnodiging van premier Fino, bracht zijn Italiaanse ambtsgeenoot Prodi een bliksembezoek aan Gjirokastër. Hier beloofde hij Fino alles te doen om de lijken in het gezonken wrak te laten bergen. Verder ging hij ook akkoord met de betaling van schadeloosstelling aan de nabestaanden. Fino nodigde hem uit om een bezoek aan Vlorë te brengen. De stemming daar is na de ramp zo **anti-Italiaans, dat het Italiaanse contingent niet zal opereren in Vlorë en omgeving, de haard van de rebellie.**

4 april

ALBANIË-PLANNEN BRENGEN KABINET ITALIË IN GEVAAR

De alliantie achter het Italiaanse kabinet is zo verdeeld over het zenden van troepen, dat een crisis dreigt in het centrum-linkse kabinet. De communistische partij, wier steun Prodi nodig heeft, keert zich tegen Italiaanse deelname. Partijleider Fausto Bertinotti speelt in op de angst dat Italiaanse soldaten het doelwit worden van Albanese wraakacties. De Groenen gingen later alsnog met

grote tegenzin akkoord.

5 april

GEEN NEDERLANDSE MILITAIREN NAAR ALBANIË

"Zuid- en Oost-Europese landen hebben voldoende militaire steun toegezegd, waardoor een Nederlandse bijdrage niet aan de orde was. Het is ons ook niet gevraagd", aldus Kok na afloop van de ministerraad.

"Nederland kan niet meedoen aan een multinationale beschermingsmacht voor Albanië, omdat daarmee afbreuk zou worden gedaan aan de Nederlandse vredesbijdrage in Bosnië." Dit schreven de ministers Van Mierlo (Buitenlandse Zaken) en Voorhoeve (Defensie) in een brief aan de Tweede Kamer.

Het kabinet besliste deze dagen over deelname van Nederland aan een internationale troepenmacht.

Volgens de VVD waren de volgende toetsingscriteria van doorslaggevende betekenis:

Allereerst het belang dat beide partijen het plan steunen. De regering in Tirana riep ja en de oppositie neen! Vervolgens was cruciaal onder welk mandaat de operatie zou worden uitgevoerd, inclusief de commandolijnen en verantwoordelijkheden.

Dan het nationale belang. Gezien het gevaar van nog meer instabiliteit op de Balkan en de problemen van EU-lidstaten (vluchtelingen) was dat zeker in het geding.

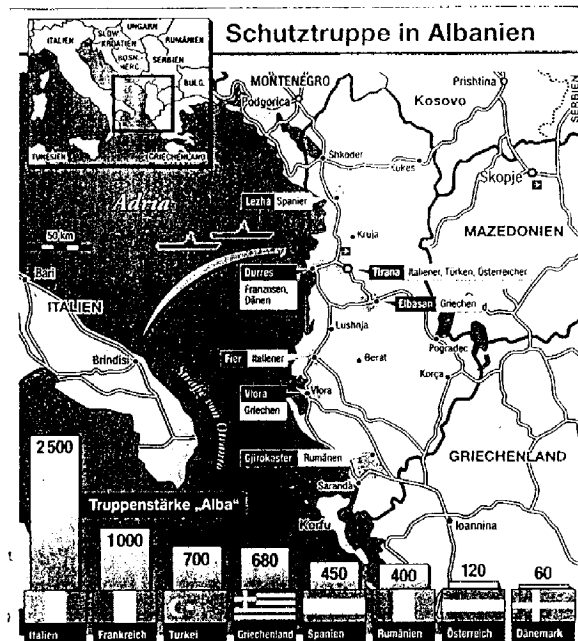
Tot slot moest niet worden vergeten de tijdsduur te bepalen die men nodig achtte om de beoogde doelen te bereiken.

Premier Kok sloot niet uit dat Nederland t.z.t. één à twee dozijn marechaussees in EU-verband naar Albanië zal sturen als onderdeel van een beperkte politiemacht. Maar concrete plannen zijn er nu niet.

SAMENSTELLING VREDESMACHT:

- Italië	2000 à 2500
- Frankrijk	1000
- Griekenland	700
- Turkije	500 à 700

- Spanje 500
- Roemenië 400
- Oostenrijk 100
- Slovenië 100
- Hongarije 100
- Scandinavische landen (leveren medische hulp en proviandering).
- Albanië draagt bij door het leveren van een nieuwe strijdmacht bestaande uit 2500 à 3000 vrijwilligers.

Corriere della Sera, 15 april 1997

13 april

LEKA I ZET VOET OP ALBANESE BODEM

De Albanese koning Leka I (58) arriveerde met zijn privé-vliegtuig uit Zuid-Afrika in Albanië. De vorst was twee dagen oud toen zijn vader, koning ZOG, in 1939 na de Italiaanse inval met zijn familie het land ontvluchtte. Hij woonde in Zuid-Afrika in ballingschap. Leka wil zich definitief in Albanië vestigen. Hij stelt voor een referendum te houden over de terugkeer van de monarchie in Albanië.

15 april

TROEPEN IN ALBANIË BEDREIGD

Onbekenden hebben in Albanië gedreigd met "terroristische aanslagen" op de internationale troepenmacht. Volgens de Franse officieren in Durrës heeft de Albanese inlichtingendienst vannacht de Franse autoriteiten op de hoogte gebracht van de

dreigementen. Van welke aard ze zijn en uit welke hoek ze komen, is niet duidelijk.

Er is bekend gemaakt waar de diverse contingents zullen worden gestationeerd.

De 2.500 Italianen gaan naar Tirana, Vlorë (in tegenstelling tot eerdere berichten) en Fier.

De 120 Oostenrijkers worden ook in

Tirana gelegerd evenals de Turken en 580 van de 700 Grieken

De overige 120 Griekse soldaten versterken het Italiaanse contingent in Vlorë.

De 1000 Fransen en 65 Deense militairen komen in Durrës te liggen.

De Roemenen gaan naar Gjirokastrë.

De 450 Spanjaarden tentlotte worden naar het noorden van Albanië (Lezhe en Medua) gestuurd.

16 april

OPERATIE ALBA VLEKKELOOS VER-

LOPEN

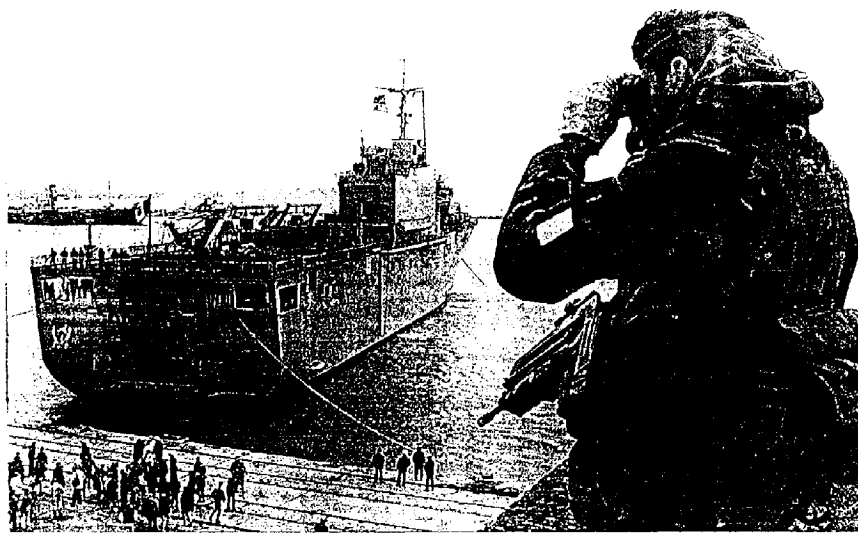
De operatie onder Italiaanse leiding en commando van generaal Forlani, verloopt vlekkeloos.

Op het vliegveld van Tirana en in de haven van Durrës landden ruim duizend soldaten van de voornamelijk mediterrane vredesmacht, die de komende drie maanden de humanitaire hulp in Albanië gaat beschermen. De Franse troepenschepen "Orage" en "San Marco" legden veilig aan, gevolgd door de Spaanse "Herman Cortes". In colonne trokken de manschappen naar hun kampen.

17 april

VRANITZKY NIET NAAR REBELLEN

Onder zware druk van president Berisha, heeft de Oostenrijkse oudkanselier Franz Vranitzky, afgezien van bezoeken aan rebellen in Albanië. Volgens Berisha zit de socialistische partij nog altijd achter de opstand in het zuiden, die vooral tot doel zou

Een Franse soldaat kijkt naar het Italiaanse troepenschip San Marco, in de havenstad Durrës (The Times).

hebben hem ten val te brengen. "De gewapende benden van de socialistische partij zijn een obstakel voor de verkiezingen", aldus Berisha. Hiermee leek hij te suggereren dat de verkiezingen in juni zouden moeten wor-

den uitgesteld.

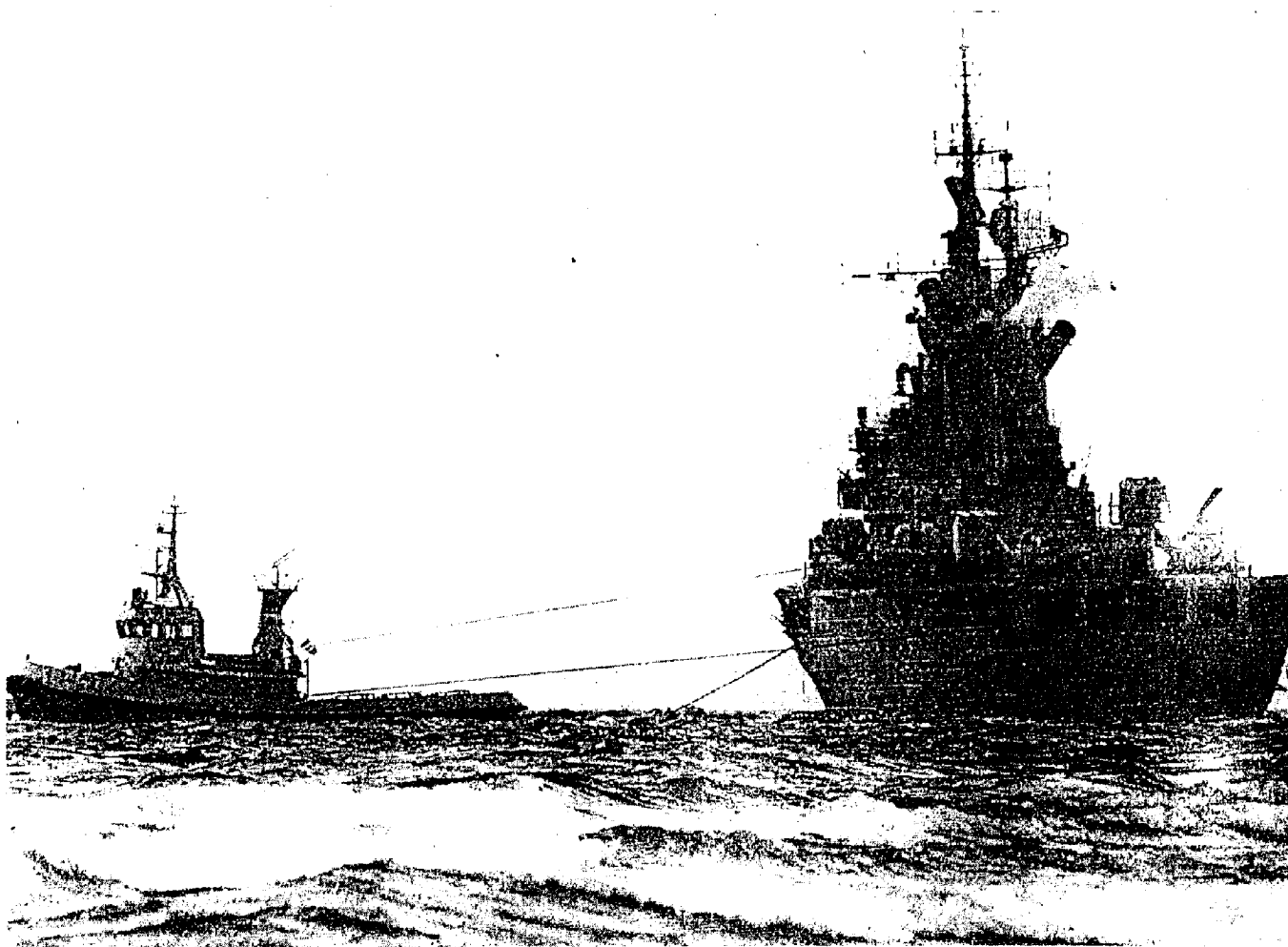
Vranitzky sprak in Tirana met leiders van politieke partijen, die zich concentreerden op de moeilijkheden die vrije verkiezingen in de weg zouden staan: het enorme aantal wapens in

handen van de bevolking, de beperkte toegang van de oppositiepartijen tot de televisie en meningsverschillen in de grondwet. Premier Fino en minister van justitie Ngjela zeiden dat het onrealistisch is te verwachten dat de burgerij kan worden ontwapend voordat de verkiezingen worden gehouden.

18 april

ALBANEZEN OP 29 JUNI NAAR DE STEMBUS

De verkiezingen zullen op 29 juni worden gehouden. De twee grootste politieke partijen zijn het over deze datum eens geworden, aldus OVSE-leider Franz Vranitzky. Ze konden het echter niet eens worden over de voorwaarden waaronder de verkiezingen zullen plaatsvinden. Ook over een nieuwe kieswet werd vooralsnog geen akkoord bereikt.

Het Italiaanse vlaggeschip Vitorio Veneto, dat deel uitmaakt van de multinationale troepenmacht die bescherming moet bieden aan de convooien voor humanitaire hulp in Albanië, is voor de kust bij Vlorë aan de grond gelopen. Italiaanse sleepboten probeerden gisteren de Vitorio Veneto vlot te trekken.

Als vervolg op het artikel over Luchtdreiging in INFO SCOOP nr 3, d.d. 20 maart '97 wil ik nu dit artikel uitbreiden met het onderwerp :

LUCHTDREIGING WAT IS DAT ?

Door kap B. van Elk

In dit artikel wil ik nader ingaan op het aspect LUCHTDREIGING. Het staat buiten kijf dat wij als landmacht militairen opgegroeid zijn met het aspect "dreiging". Ons is met de paplepel de dreiging welke over de grond op ons af komt ingegeven. Hiertoe hebben we al in ons prille militaire bestaan moeten leren wat OTVEM, BODONT en "Bep Wast Vlug Haar Nylons" betekende. De goede instructeurs konden ons een prachtige "plaat" van het vijandelijke optreden in het kader van die oefening voorspiegelen. Slechts zeer weinigen "verpakte" ook wat luchtdreiging in zijn verhaal. Deze door hen gepresenteerde luchtdreiging bestond doorgaans uit een aantal kreten, zoals "Houdt rekening met de vijandelijke inzet van Anti-tank helicopters" of "Houdt rekening met een sproei-aanval van vijandelijke gevechtsvliegtuigen" als tevens het aspect NBC nader belicht diende te worden.

Er is echter meer aan de hand dan die stereotype opmerkingen.

Anno 1997 kunnen we met z'n allen vaststellen dat de luchtdreiging een enorme vlucht heeft genomen, maar daar later meer over.

De luchtdreiging anno 1997 kunnen we grofweg scheiden in twee grote aspecten, te weten :

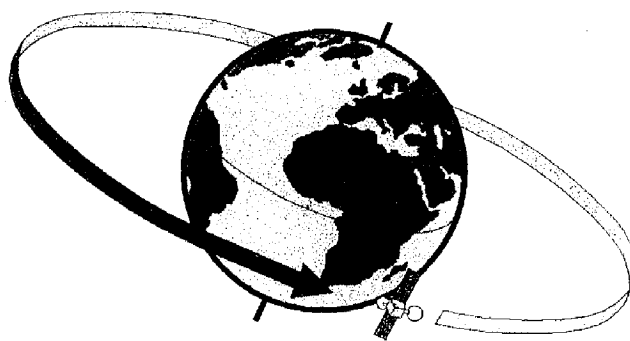
1. De "passieve" luchtdreiging; dit is de dreiging die uitgaat van alerhande verkenningactiviteiten voor aanvang van een eventueel conflict.
2. De "actieve" luchtdreiging; dit is de dreiging die uitgaat van het luchtpotentieel van een eventuele vijand, nadat het conflict is uitbroken.

In deze bijdrage wil ik mij beperken tot de "passieve" luchtdreiging. De meeste militairen realiseren zich niet dat de laatste jaren de mogelijkheden

tot verkenning vanuit de lucht een reuze omvang heeft aangenomen. In een willekeurige volgorde wil ik drie groepen middelen noemen :

1. Satellieten.
2. Verkenningsvliegtuigen.
3. Onbemande vliegende objecten, de z.g. Unmanned Aerial Vehicles (UAV's).

DE SATELLIET

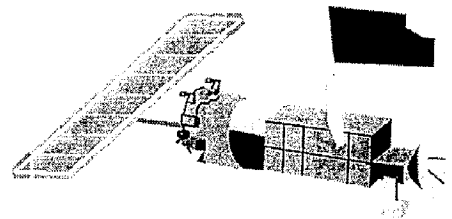

Enkele grote landen in de wereld beschikken over een scala aan waarnemingsatellieten. De waarnemingsatellieten worden in een baan rond de aarde gebracht, alwaar zij hun rondjes beginnen te draaien. Met deze satellieten zijn zij in staat om elk door hen gewenste plek op aarde met de regelmaat van de klok te "bezoeken"(verkennen). Als eenmaal besloten is welke doelen de satelliet in zijn eerstvolgende omwenteling moet gaan bekijken wordt dit via een grondstation ergens op de wereld aan de satelliet doorgegeven in wijzigt deze zijn baan en vliegt op een bepaald moment over het opgedragen gebied. Eenmaal boven dat gebied activeert de satelliet een scala aan waarnemingsapparatuur, waarmee het gebied in kaart wordt gebracht. Denk hierbij aan het simpele in kaart brengen van gebieden ten behoeve van het maken en updaten van kaarten (zowel militaire als civiele). Daarnaast kan in de waarnemingsmiddelen van de satelliet een waarschuwingssysteem worden ingebouwd, welk systeem het grondstation alar-

meert bij b.v. verplaatsingen van grote groepen voertuigen of bij waarneming van een groot bewegend object. Door de satelliet met de regelmaat van de klok over het gebied te laten vliegen kan de beweging van het (de) object(en) worden gecontroleerd en de "realtime" beelden welke via video of foto zijn vastgelegd kunnen worden geanalyseerd door een specialist die daarmee voor zijn inlichtingen-organisatie een beeld opbouwt van de operatie. Als na verloop van enige tijd (uren) duidelijk wordt dat de satelliet opnieuw over het gebied zal vliegen moeten door de objecten op de grond maatregelen worden ge-

troffen. Dit laatste geeft de noodzaak van camouflage aan als we spreken over militaire activiteiten op de grond. Zo is b.v. na de val van de muur en de opheffing van het Pact van Warschau bekend geworden dat de Sovjets tijdens de Koude

Oorlog feilloos in de gaten hadden wanneer de Amerikaanse spionage satellieten over hun kazernes kwamen. Om deze waarnemingen te frustreren en ter camouflage werd ongeveer 1 uur voor aankomst van de satelliet alle tanks de garages ingereden

en een uur na de berekende overkomst weer uit de garages gehaald en werd er weer verder geoefend. Ook hebben de Amerikanen ten tijde van de inval van Irak in Koeweit onvoldoende gereageerd op de signalen van hun satellieten en analisten, die het Pentagon waarschuwden voor grote Irakese troepenverplaatsingen naar Koeweit. Het is voor een grondstation redelijk eenvoudig om de baan van de satelliet te wijzigen. Hierdoor kan er met een waarnemingsatelliet een relatief groot gebied onderzocht worden. Een nadeel van deze operatie is het ver-

bruik van brandstof, omdat telkens voor de baanwijziging de raketmotoren gestart moeten worden. Na een bepaalde hoeveelheid starts is de brandstof op en moet er een einde gemaakt worden aan de levensduur van de satelliet. Ook moeten de technici in het grondstation exact op tijd starten met de verandering van de omloopbaan, anders duurt het een volle omwenteling voordat deze operatie opnieuw uitgevoerd kan worden. Desondanks blijft het voor de eventuele tegenstander moeilijk om de juiste plaats te berekenen welk gebied de satelliet in de volgende omloop zal "bekijken".

Als er een betere of langere waarneming ten behoeve van militaire planning nodig is wordt overgestapt op een volgend systeem. De keuze tussen vliegtuig of UAV wordt bepaald door de afstand tussen de thuisbasis van het vliegtuig c.q. de UAV, het gebied dat bekeken moet worden en de hoeveelheid betrouwbare informatie die uit de waarneming moet komen.

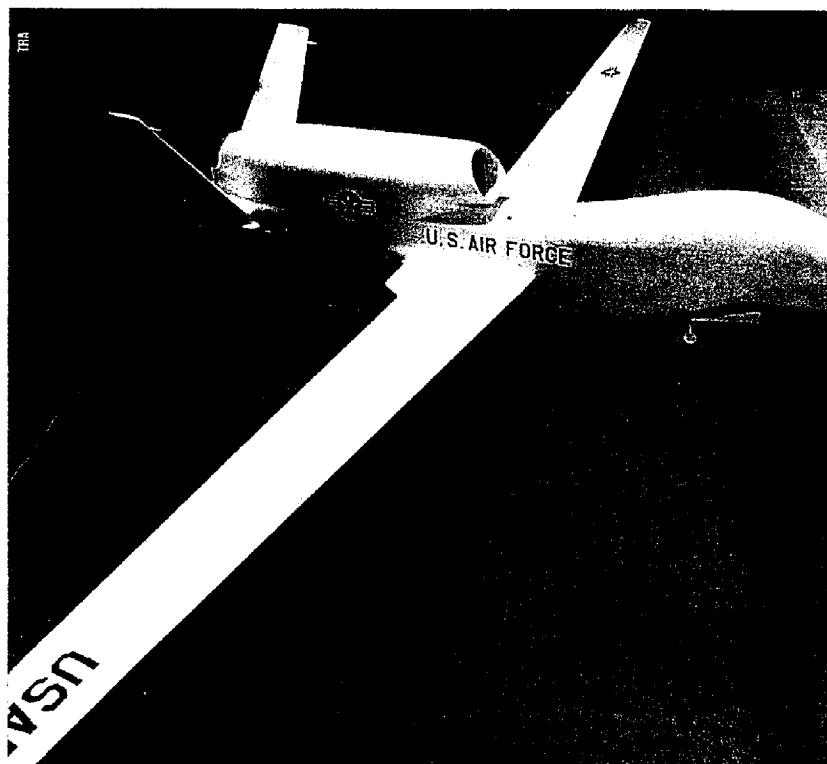
HET VERKENNINGS VLIEGTUIG

Het verkenningsvliegtuig heeft een aantal voordelen boven de verkenningsatelliet. Zo wordt een vliegtuig nog steeds bestuurd door een piloot, die op elk gewenst moment een koerswijziging kan uitvoeren. Ook kan de piloot de opdracht "herhalen" als er onvoldoende gegevens uit de eerste waarneming zijn gekomen. Tenslotte kan de piloot, desgewenst, de doelen met zijn eigen ogen ("Eye Ball Mark One") bekijken. Als er positief is geïdentificeerd kan de piloot desgevraagd de overige aan boord zijnde waarnemingsapparatuur inschakelen om daarmee de bewijsvoering voor de opdrachtgever op de grond rond te maken. Het verkenningsvliegtuig heeft echter ook een aantal nadelen:

1. Het verkenningsvliegtuig kan te allen tijde door de potentiële tegenstander neergehaald worden, waarbij er dan een kostbare investering verloren gaat.
2. Het verkenningsvliegtuig wordt met brandstof gevoed, die er de oorzaak van is, dat hij maar een beperkte periode blijft (de actieradius van het vliegtuig).
3. Het verkenningsvliegtuig is dermate groot van volume dat het met behulp van radar redelijk eenvoudig te volgen is in plaats van opstijgen tot aan de plaats van landen.

HET ONBEMANDE VLIEGENDE OBJECT (UAV)

Global Hawk UAV leaves the nest

De UAV is een relatief jonge loot aan de stam van de vliegende objecten. De UAV heeft in principe dezelfde mogelijkheden als het verkenningsvliegtuig. Er zijn opmerkelijke voordelen voor de UAV ten opzichte van het vliegtuig. De UAV wordt meestal als waarnemingsmiddel toegevoegd aan het potentieel van de commandant grondstrijdkrachten. De UAV heeft een dermate geringe radarre-

flectie dat hij nagenoeg onvindbaar is voor de huidige generatie radarsystemen. Ook heeft de UAV lagere exploitatiekosten dan het verkenningsvliegtuig, dit komt onder andere door de afwezigheid van de piloot en zijn afmetingen. De UAV kan als systeem vanaf een mobiel lanceerplatform worden gelanceerd dan wel vanaf een airstrip starten. Hierdoor kan hij dicht achter de frontlinie opstijgen, hetgeen de operationele tijd van inzetbaarheid ten goede komt. Tenslotte biedt de moderne generatie UAV's de mogelijkheid om "real-time" beelden van objecten en/of verplaatsingen in een bepaald gebied door te geven aan grondstations, die

op hun beurt deze informatie op videotapes vast kunnen leggen dan wel rechtstreeks door een analist geanalyseerd kunnen worden. De nadelen die aan het gebruik van de UAV kleven zijn :

1. De technische en tactische reikwijdte is op dit moment beperkt. De gemiddelde UAV kan ongeveer 24 uur in de lucht blijven en daarbij een gebied van ca. 400 km² bestrijken
2. De overdracht van de waarnemingsgegevens geschiedt via datatransmissie. Deze datatransmissie kan

worden gestoord, waardoor het grondstation niet over je juiste gegevens en in het ergste geval over helemaal geen gegevens beschikt. De nieuwste (Amerikaanse) ontwikkelingen op het gebied van UAVs zijn echter hoopgevend voor de nabije toekomst. Zij claimen een systeem, dat eind 1997 zover ontwikkeld zal zijn dat het ongeveer 48 uur aaneengesloten in zijn operatiegebied kan blijven. Dezelfde bron spreekt over een waarnemingsgebied van ca. 5000 km².

GEBRUIK VAN "PASSIEVE" VERKENNINGSMIDDELEN

De passieve verkenningssystemen worden al sinds jaar en dag gebruikt door de grote landen in de wereld om daarmee verkenningen uit te kunnen voeren ten aanzien van potentie van hun mogelijke tegenstanders. Dit laatste was nodig als harde bewijsvoering voor hun politiek bij de aanschaf van modern defensie materieel en voor de

uitvoering van hun politieke doelstellingen. Bij militaire operaties zoals b.v. de Golfoorlog is de "passieve" verkenning gebruikt tijdens de voorbereiding van de bevrijding van Koeweit. Vrij kort na de luchtaanvallen op de luchtmachtbases van Irak bleek, bij de daarna uitgevoerde luchtverkenningen, dat de dreiging van de Iraakse luchtmacht gedaald was tot vrijwel nihil.

Bij vredesondersteunende operaties is het gebruik van bovenvermelde "passieve" waarnemingsmiddelen een punt van overweging. Immers vanaf het moment dat een operatie van start gaat kan met de betrokken partijen worden afgesproken dat troepenbewegingen in een bepaald gebied door de vredesmacht met behulp van eerder genoemde middelen worden gecontroleerd. Anderzijds kan het zijn dat de strijdende partijen juist tegen het gebruik van deze middelen zijn om daarmee hun heimelijke activiteiten te kunnen verhullen.

DREIGINGSASPECT BIJ VOORBEREIDING VAN EEN MILITAIRE OPERATIE

Het is in militair opzicht noodzakelijk om vanaf het begin van de voorbereiding van een operatie rekening te houden met deze "passieve" luchtdreiging. De G2/S2 van een eenheid die zich voorbereid op een operatie dient vanaf het eerste moment zijn commandant te informeren over de mogelijkheden van de eventuele tegenstander om deze "passieve" luchtdreiging ten uitvoer te brengen.

In de meeste gevallen zal de commandant een afweging moeten maken tussen camouflage van zijn operatie dan wel accepteren dat de vijand in een vroegtijdig stadium op de hoogte is van zijn voorbereidingen.

In een volgende INFO SCOOP zullen wij met het vervolg op dit artikel komen dat het aspect "actieve" luchtdreiging zal behandelen.

HET GEVECHTSMATERIEEL VAN ROEMENIË. (DEEL 1)

Door Owi Danens.

Roemenië was jarenlang alleen in naam lid van het Warschau Pact. Het land heeft nooit deelgenomen aan grootschalige oefeningen van het Warschau Pact. De deelname werd meestal beperkt tot luchtverdedigingsoefeningen en het sturen van waarnemers. Het enige wapenfeit van het Roemeense leger sinds WO II was het bevechten van de Securitate, de garde van de vroegere dictator Ceausescu. In dit artikel wordt het materieel van de grondstrijdkrachten besproken.

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van de navolgende periodieken: Jane's World Armies Truppendienst Defence & Foreign Affairs Handbook

GEVECHTSTANKS:

T-55

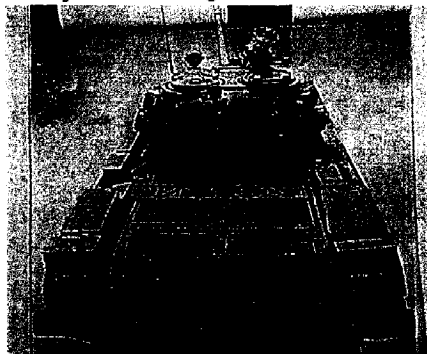

Zoals bijna elk voormalig WP-land had ook Roemenië het meeste gevechtsmaterieel 'gekocht' in de voormalige Sovjet-Unie. Één van de tanks was de nu oude en vertrouwde T-55. Ontwikkeld in de jaren 40 en daarna veelvuldig verbeterd, was/is deze tank het meest gebruikt in de wereld. Met een gevechtsklaar gewicht van 36 ton is deze tank nu vrij licht te noemen. De bewapening bestaat uit een 100 mm getrokken (= intern voorzien van trekken en velden) kanon, een 7,62 mm coaxiale mitrailleur van het type SGMT en een 12,7 mm DShK toren-dakmitrailleur tegen luchtdoelen. Het bereik van het kanon is afhankelijk

van de gebruikte munitie en is effectief voor de kinetische energie-granaat (APFSDS/T) tot ca. 1500 m. De effectiviteit van deze granaat is afhankelijk van de snelheid waarmee hij het doel raakt. Voor de brisantgranaat is het bereik maximaal 14.600 m, daar deze granaat niet afhankelijk is van zijn snelheid, maar zijn explosieve lading in zich heeft. De munitie is van het éénheidstype, nl. de granaatkop is in de huls vastgezet en wordt als één geheel geladen. De bewapening is ondergebracht in een helmvormige toren, welke midden op het onderstel is geplaatst. De bemanning bestaat uit 4 personen, nl. een commandant, een schutter en een lader in de toren en een bestuurder in het onderstel.

TR-580

Eind jaren '60 begon de Roemeense

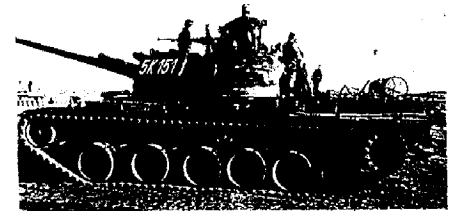

industrie met het ontwikkelen van eigen voertuigen naar Russische voorbeelden. De TR 580 is zo'n voertuig. Het verschil met de T-55 is het best te zien aan het loopwerk. De T-55 heeft een Christie-loopwerk met 5 loopwielen met een grotere tussenruimte tussen het eerste en tweede loopwiel. De TR-580 heeft een verbeterd Christie-loopwerk met 6 kleinere loopwielen. De iets grotere tussenruimte tussen eerste en tweede loopwiel werd gehandhaafd. De loopwielen zijn voorzien van grote spaken. De drie toprollers zijn normaliter afgedekt door een rupsbandbeschermplaat en dus niet te zien. Op het frontpantser kunnen een tweetal rupsbandblokken als reserve worden meegenomen. Grote verschillen zijn er ver-

der bijna niet. Bij beide modellen zit de uitlaat in het linker spatbord boven de laatste 2 loopwielen. Aan de toren zijn als extra aan de linker en rechter achterzijde munitiekistjes voor de 12,7 mm mitr opgehangen.

TR-85

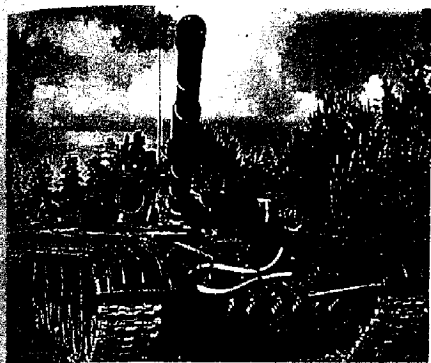
De TR-85 is een verdere verbetering

van de TR-580. Aan de linkervoorzijde van de toren is een grote rechthoekige kist opgehangen aan de voorste infanteriebeugel. Aan de rechterzijde is een kleinere kist bevestigd. Bovenop het kanon is een laserafstandmeter geplaatst. Middenop de toren is een sensormast geplaatst. Het kanon is voorzien van een isolatiemantel. Deze mantel is op een kleine afstand van de loop aangebracht en voorkomt het éénzijdig afkoelen van een warme loop, waardoor kromtrekken van de loop wordt voorkomen. Aan de binnenzijde zal i.v.m. de laserafstandmeter ook een nieuw vuurleidingssysteem aangebracht zijn, om de gegevens van de laserafstandmeter direct in het vizier te kunnen verwerken. Welke gegevens via de sensormast worden doorgegeven is niet bekend. Het onderstel is net als de TR-580 voorzien van een verbeterd Christie-loopwerk. De loopwielen zijn aan de binnenzijde glad met kleine openingen aan de rand. Het 3^e, 4^e en 5^e loopwiel zijn iets dichter bij elkaar geplaatst. Ook bij deze tank wordt het bovenste deel van het loopwerk beschermd en aan het oog onttrokken door een rupsbandbeschermplaat. Het onderstel is iets verlengd om plaats te kunnen bieden aan een zwaardere motor. De uitlaten zitten in de achterzijde. Op de spatborden zijn aan weerszijden van de krachtbronruimte grotere kisten geplaatst dan bij de T-55. In tegenstelling tot de TR-580 heeft de TR-85 links en rechts voor op het spatbord en links en rechts aan de achterzijde lampjes

voor het aangeven van richting en remmen.

T-72M

De T-72M is de exportversie van een tank van ex-Sovjet-makelij. De bemanning bestaat in tegenstelling tot bij de T-55 (TR-580/-85) uit 3 personen, nl. de commandant (rechts in de toren), de schutter (links in de toren) en de bestuurder (midden in het onderstel onder de loop). De lader werd vervangen door een automatische laadinrichting. In noodgevallen kan de commandant het kanon met de hand laden. De projectielen bestaan uit 2 delen, de granaatkop en de huls met voortdrijvende lading. Deze liggen horizontaal in een carroussel onderin de toren (22 schoten). De huls ligt boven de granaatkop. De beide delen worden vertikaal omhoogbewogen, waarna eerst de kop en daarna de huls wordt geladen. De rest van de munitie ligt op diverse plaatsen in de toren en onderstel. Het kanon heeft een inwendig gladde loop en verschieft vin-gestabiliseerde munitie. Het effectieve bereik ligt voor de kinetische energiegranaat op ca. 3000 m.

Het loopwerk bestaat uit 6 paar loopwielen met spaakmotief. Deze zijn op regelmatige afstanden van elkaar geplaatst. De bovenzijde van de rupsband wordt ondersteunt door 3 toprollers. Ook bij deze tank kan de bovenzijde van het loopwerk afgedekt zijn door een rupsbandbeschermplaat. Op de spatborden zijn links en rechts ter hoogte van de toren de externe brandstoftanks geplaatst. De uitlaat is, net als bij de T-55, in het linkerspatbord geïntegreerd. De V-vormige roegolfgolfsplaat voor het bestuurdersluik kan als herkenningspunt

worden gebruikt, daar de oudere tanks een rechte plaat op het frontpantser hebben.

bieden. Veel onderdelen komen van de MLI-84 en de TAB. Middenop het onderstel is een kleine toren geplaatst

Technische gegevens	T-55	TR-580	TR-85	T-72M
Gewicht (ton)	36	38,2	43,3	41
Lengte (kanon op 12 uur) in m	9,00	> 9,00	> 9,00	9,53
Breedte in m	3,27	3,27	3,27	3,46
Hoogte incl mitr TL in m	2,70	2,70	2,70	2,70
Max snelheid in km/u	50	50	50	60
Bereik in km	460	460	?	480
Motor type	V12 diesel	V12 diesel	?	V12 meer brandstof
Motorvermogen in pk	580	580	600	780
Munitievoorraad				
kanon	43	43	43	39
coax	3500	3400	3400	2000
TL	-	2500	2500	300
Vuurleidingssysteem	nee	nee	ja	ja
Kanonstabilisatie horizontaal	ja	ja	ja	ja
Kanonstabilisatie vertikaal	ja	ja	ja	ja
Afstandmeter	optisch	optisch	laser	laser

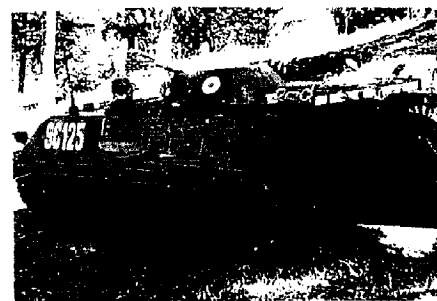
PANTSER(GEVECHTS)VOERTUIGEN

MLI-84

De MLI-84 lijkt op het eerste gezicht op de BMP-1, maar is iets groter en zwaarder. Het direct opvallende verschil is de 12,7 mm DShK mitrailleur tegen luchtdoelen op de linkerachterzijde van het onderstel. De indeling van het voertuig is identiek aan die van de BMP-1. De lengte is t.o.v. de BMP-1 met 60 cm toegenomen. Ook de motor is vervangen door een exemplaar met een groter vermogen (360 tegenover 300 pk)

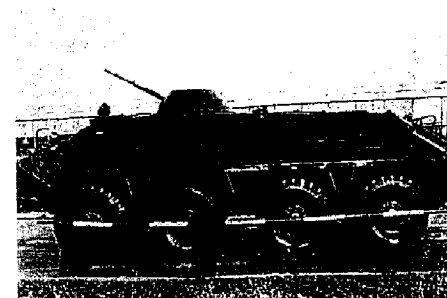
MLVM

De MLVM is een eigen produkt van Roemenië en is speciaal gemaakt voor het optreden in bergachtige ge-

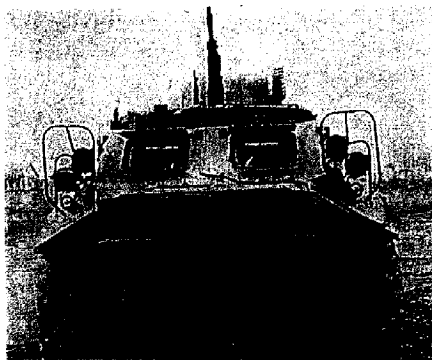
met een 14,5 mm zware mitrailleur. Deze toren vinden we ook terug op de TAB-79, TAB-77 en TAB-71M en is aan de linkerzijde voorzien van een uitbouw voor de richtkijker. Naast de 2 vaste bemanningsleden (bestuurder en boordschutter) biedt het voertuig plaats aan 7 infanteristen. Deze kunnen het voertuig binnengaan of verlaten via een deur aan de achterzijde of 2 luiken in de bovenzijde. In totaal zijn er 8 schietpoorten met bijbehorende episcopen ingebouwd (3 in linker- en rechterzijde en 2 in de achterzijde). Deze bieden de mogelijkheid om vanuit het voertuig onder dekking met de persoonlijke bewapening het gevecht te ondersteunen.

TAB-71 en TAB-71M

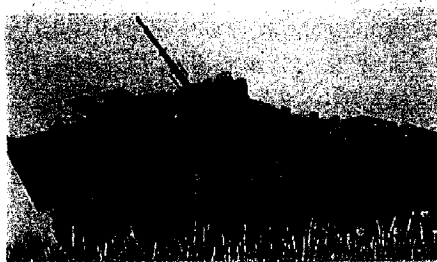
Na toestemming van het militaire comité van de COMECON kon begin jaren 70 worden aangevangen met de licentieproductie van het (nu ex-) Sovjetvoertuig BTR-60 PB. Dit voertuig werd voor het eerst gezien op een parade in 1972. De benaming was TAB-71. Uiterlijk zijn er bijna

geen verschillen, maar aan de binnenzijde werden de twee 90 pk sterke benzinemotoren van de BTR vervangen door twee 140 pk sterke versies. Op de TAB-71M werd de BTR-60

PB-toren vervangen door een exemplaar van eigen ontwerp. Opvallend kenmerk is de uitbouw voor de richtkijker aan de linkervoorzijde. De bewapening bleef gelijk, nl. een 14,5 mm zware en een 7,62 mm lichte mitrailleur. Naast de 3 vaste bemanningsleden kunnen nog 7 infanteristen worden meegenomen. Deze kunnen het voertuig via 2 luiken aan de bovenzijde of via een kleine deur tussen het 2^e en 3^e wiel (zowel li als re) bestijgen of verlaten.

TAB-77

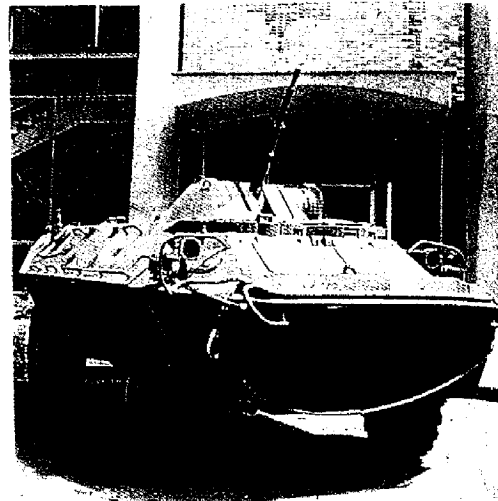
De TAB-77 is de in licentie vervaardigde BTR-70. De indeling is het-

zelfde als die van de BTR-70. De bestuurder zit links voor met rechts naast zich de commandant. De boordschutter heeft zijn zitplaats in de kleine toren. De rest van de infanteriegroep heeft een plaats achter de toren. De beide dieselmotoren zijn achterin naast elkaar geplaatst. De uitlaten zijn dik en zijn onder een kleine hoek links en rechts op de zijkant gemonteerd. Evenals bij de BTR-70 is ook bij de TAB-77 tussen de 2 middelste wielen zowel aan de linker als aan de rechterzijde een klein in-/uitstapluik. Bij alle wielvoertuigen is de bandenspanning zowel stilstaand als rijdend vanaf de bestuurdersplaats te regelen.

TABC-79

Dit twee-assig gepantserd personeelsvoertuig wordt hoofdzakelijk gebruikt voor verkenningstaken. De TABC-79 is een geheel eigen produkt, waarbij veel gebruik wordt

gemaakt van de ervaringen met en onderdelen van de TAB-71 en -77. Van de maximaal 7 te vervoeren personen horen er 3 bij het voertuig, zoals bij de TAB-77. De toren op het

midden van de romp is identiek aan die van de TAB-71M, TAB-77 en MLVM. De TABC-79 is evenals alle bovenstaande pantser(gevechts)voertuigen amfibisch.

Technische gegevens	MLI-84	MLVM	TAB-71(M)	TAB-77	TABC-79
Gewicht (ton)	16,6	9,8	11	13,4	9,3
Lengte in m	7,32	5,85	7,22	7,42	5,64
Breedte in m	3,15	2,87	2,83	2,95	2,80
Hoogte incl mitr TL in m	2,20	1,95	2,70	2,30	2,33
Max snelheid in km/u	?	48	95	83	85
Bereik in km	?	680	500	550	600
Motortype	V8 Turbodiesel	diesel	2 x V6 benzine	2 x diesel	turbo-diesel
Motorvermogen in pk	360		2 x 140	2 x 132	154
Munitievoorraad kanon / 14,5 mm coax	40 2000	600 2500	500 2000	600 2500	600 2500
TL	500	-	-	-	-
AT-3 Sagger	4	-	-	-	-
Vuurleidingssysteem	nee	nee	nee	nee	nee
Kanonstabilisatie horizontaal	nee	nee	nee	nee	nee
Kanonstabilisatie vertikaal	nee	nee	nee	nee	nee
Afstandmeter	optisch	optisch	optisch	optisch	optisch